

VERSLAG VAN DE ALBEDA LEERSTOEL

Arbeidsvoorwaardenvorming in de publieke sector
2017

Prof. mr. B. Barentsen

Prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek

Leiden, 1 februari 2018

Inleiding

De Albeda Leerstoel is ondergebracht bij de Universiteit Leiden aan de Faculteit Rechtsgeleerdheid, Instituut voor Publiek Recht, Sociaal Recht. De bijzonder hoogleraren zijn prof. mr. B. Barentsen en prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek. Beiden zijn benoemd voor een periode van vijf jaar.

Het vak

Gezamenlijke colleges: *het keuzevak "Arbeidsverhoudingen bij de overheid"*

Prof. Barentsen en prof. Uijlenbroek verzorgen in het curriculum aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aan de Universiteit van Leiden het keuzevak 'Arbeidsverhoudingen bij de overheid'. Doel van het vak is inzicht geven in het ambtenarenrecht en de bijzondere vraagstukken die te maken hebben met het werken bij de overheid, die naast de rol van werkgever van de ambtenaren ook de rol van wetgever heeft te vervullen, de behartiger van het publieke belang. In 2017 is vak door Barentsen gedoceerd, maar wel met gebruikmaking van de eerder door Uijlenbroek geselecteerde materialen en onderwerpen. Al met al was het vak in dit jaar iets juridischer en minder bestuurskundig van inhoud.

Dit keuzevak staat open voor bachelorstudenten in het 2^e of 3^e jaar. De meeste studenten zijn afkomstig uit de juridische faculteit; de niet-rechtenstudenten zijn voornamelijk bestuurskundestudenten. In 2017 namen uitsluitend rechtenstudenten deel.

In een reeks van tien colleges wordt in het vak ingegaan op uiteenlopende onderwerpen die te maken hebben met de arbeidsverhoudingen bij de overheid. Onder meer komen aan de orde: de ambtelijke status, het sectorenmodel en het cao-overleg bij de overheid, de medezeggenschap bij de overheid, ontslagrecht, de individuele rechtsbescherming, (aanvullende) sociale zekerheid, de verhoudingen tussen politiek en ambtenaren, integriteit en vrijheid van meningsuiting.

Het aantal studenten bedroeg 20. We hebben een goede positie om een verbinding te maken tussen recht en (bestuurlijke) werkelijkheid. In de colleges werd daarom ook veel aandacht besteed aan de actualiteit. De Albeda Leerstoel biedt aanvulling op het juridisch curriculum, juist dankzij de blik over de grens van het strikt juridische, ook in dit verslagjaar.

Inhoudelijk Indeling werkzaamheden

De werkzaamheden van de hoogleraren zijn ingericht conform de doelstellingen van de leerstoel en hebben betrekking op onderwijs, onderzoek en de platformfunctie:

- Onderwijs, o.a. het keuzevak Arbeidsverhoudingen bij de overheid;
- Het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek;
- Het aangaan van samenwerkingsverbanden;
- Het instellen van, dan wel medewerken aan studietoelmissies;
- Overige activiteiten die aan de doelstelling beantwoorden.

Meerjarenagenda Leerstoelen 2015-2018

In 2014 is door de leerstoelen de meerjarenagenda ontwikkeld voor de periode 2015-2018, getiteld: "Transformaties en verschuivingen in het publiek domein – consequenties voor kwaliteit arbeid en arbeidsverhoudingen". Deze agenda vormt (mede) het kader voor activiteiten. In 2017 zijn er nog enige activiteiten in dit kader ontwikkeld, maar lag meer de nadruk op het ontwikkelen van de nieuwe agenda. Onder meer op het jaarcongres van de leerstoelen is nog input voor die agenda 'opgehaald'.

"Staat van de ambtelijke dienst (STAD)"

Op 21 november 2017 is de vierde editie van STAD gepresenteerd en besproken tijdens het Jaarcongres van de Leerstoelen. STAD is op 2 november 2017 tijdens het BZK WERK congres aangeboden aan een vertegenwoordiger van de minister van BZK.

STAD is een coproductie van de leerstoelen ondersteund door kenniscentrum CAOP. Ten behoeve van STAD wordt door de hoogleraren, aangevuld met een groot aantal onafhankelijke deskundigen uit het (wetenschappelijke) netwerk een observatie bij de voor leerstoelen relevante thema's geschreven. Uijlenbroek coördineerde deze editie van de STAD, met ondersteuning vanuit het CAOP.

Netwerken

In het kader van het ontwikkelen van de kennisfunctie en het netwerk onderhoudt de leerstoel contacten met verschillende universitaire instellingen, zoals:

- Kenniscentrum CAOP
- Departementen, met name het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- De andere leerstoelen die door het CAOP worden ondersteund
- IPSE, TU Delft
- De vakgroepen en leerstoelgroepen van de universiteiten
- Algemene Bestuursdienst

- CPB, WRR, Raad van State, SER, Rob en andere onafhankelijke adviesorganen

Activiteiten

De planning omvat eigen onderzoek en het uitbreiden van de onderzoeksteam via onderzoeksprojecten. Een promovenda heeft onder begeleiding van de hoogleraren haar onderzoeksplan uitgewerkt en eerste concept-delen van het proefschrift geschreven.

Verslag Prof. mr. B. Barentsen

In 2017 stond net als in 2016 het thema normalisering centraal in onderwijs, expertbijeenkomsten en onderzoek. In vergelijking met voorgaande jaren is er meer aandacht besteed aan de normaliseringsdiscussie/-problematiek.

Sociale media

Om de belangstelling voor arbeidsverhoudingen bij de overheid (en de studie daarvan) te vergroten ben ik actief geworden op Twitter. Uiteraard leent dit medium zich matig voor beschouwingen en nuances, maar het is wel geschikt om de aandacht te vestigen op publicaties, activiteiten en ontwikkelingen in de praktijk. Via @BarendBarentsen probeer ik deel te nemen aan het debat over sociaal recht en arbeidsverhoudingen in den brede en ook over de arbeidsverhoudingen bij de overheid.

Daarnaast bespreek op een eigen site (<http://www.wezengaatvoorschijn.nl>) regelmatig arbeidsrechtelijke/ambtenarenrechtelijke onderwerpen.

Kennisplatform (bijeenkomsten)

Deze bijeenkomsten werden gezamenlijk met het CAOP en/of andere leerstoelhouders georganiseerd.

- Expertmeeting Geschilbeslechting na normalisering (afschaffing Awb)
- Jaarcongres Leerstoelen 21 november: discussieleiding over dilemma's voor onderzoeksagenda
- 1-daagse Masterclass normalisering CAOP (met Loe Sprengers en Jan de Jong), september 2017 en januari 2018

Externe voordrachten e.d./PAO onderwijs

- Onderdeel "Ziekte en arbeidsongeschiktheid" basiscursus ambtenarenrecht (PAO universiteit Leiden)
- Coördinatie cursus actualiteiten ambtenarenrecht 11 december 2017 + onderdeel normalisering (PAO Universiteit Leiden)

- Dagvoorzitter congres Van ambtenaar tot ambtenaar, Vereniging Ambtenaar & recht, 11 januari 2018

Publicaties

NB: Dit is een selectie van de publicaties. Een groot deel van de in 2017 verschenen publicaties betreft niet of niet specifiek arbeidsverhoudingen bij de overheid/ambtenarenrecht.

(Delen van) boeken/artikelen

Barentsen B, Hummel N & Jellinghaus S (red.), Van ambtenaar tot ambtenaar, Tilburg: Celsus 2018

Barentsen B, 'De Ambtenarenwet 2017' (in deze bundel)

Barentsen B.; Janvier R. (2017), Arbeidsvoorwaardenvorming in het onderwijs: een vergelijking tussen Nederland en Vlaanderen, (Belgisch) Tijdschrift voor onderwijsrecht en onderwijsbeleid 2016/17(5)

Barentsen B. (2017), Normalisering ambtelijke rechtspositie, Nederlands Juristenblad 2017(8): 508-516.

Barentsen B. & Vos E.L.H. van der (2017), Wet normering topinkomens: tot hier en verder, Tijdschrift voor Arbeid & Onderneming 2017(3): 157-165.

Barentsen B.; Sagel S.F. (2017), Kroniek van het sociaal recht, Nederlands Juristenblad 2017(1913): 2603-2623.

Barentsen B. (2017), Staken na Enerco en Amsta; Schets van de stakingsjurisprudentie vanaf 2014, ArbeidsRecht 2017(8/9): 19-22.

Barentsen B (2017), Overheidscao's na Rutte II: stilte na de storm?, in: Staat van de ambtelijke dienst 2017

Zie voor een volledig overzicht van de publicaties

<https://www.universiteitleiden.nl/medewerkers/barend-barentsen>

Verslag prof. dr. J.J.M. Uijlenbroek

Publicaties

- Eindredactie Staat van de Ambtelijke Dienst (STAD) 2017: De motiverende overheid, november 2017, CAOP, Den Haag.

Spreeken op congressen & bijeenkomsten:

- SAL Congres “Vernieuwing arbeidsverhoudingen – Beroepencao”, i.s.m. CAOP, 20 september 2017.
- BZK WERK congres, 2 november 2017.
- Gezamenlijk Jaarcongres, 21 november 2017.
- SAL Congres “Onderzoek kenmerken integriteitschendingen”, i.s.m. Ien Dales Leerstoel, FGGA Universiteit Leiden, 28 november 2017.

Opleidingen & leergangen

- College “Politiek-Ambtelijke Verhoudingen”, Haagse Campus, Universiteit Leiden, voorjaar 2017.
- In-company workshop “Trends in arbeidsverhoudingen”, provincie Noord-Holland, 12 april 2017.

Promoties

- Begeleiden promovendus Ellen Huisman gestart voorjaar 2016.